

[Niels Helveg Petersen.]

delsministerens sidste bemærkninger om visse overvejelser, man gjorde sig vedrørende loven om vejledende priser. Jeg kan på mit partis vegne tilsige, at vi med stor glæde vil medvirke til en smidiggørelse af fremgangsmåden, som handelsministeren talte om, og vi er spændt på handelsministerens udspil.

Ømann: Det undrer mig, at handelsministeren ikke er kommet forslagsstillerne i forkøbet, men i dag alene kan erklære, at der eventuelt må andre midler til. Det er da berettiget at spørge allerede i dag: hvilke midler tænker handelsministeren på? For det er dog vistnok en ting, der haster. Ikke mindst efter den seneste tids økonomiske udvikling — en udvikling, der, efter hvad regeringen udtaler, skal imødegås med restriktioner og forbrugsbegrænsninger, højere skatter og budgetnedskæringer — må det vel være helt selvfølgeligt, at der ikke nu kan gives los for de opdæmmede pristigninger. Det vil virke ganske ejendommeligt på befolkningen, hvis et mådeholdent overenskomstresultat først skal opluges af ekstra skatter efter regeringens planer og så skal parres med en prisstigningsbølge, som slippes løs under henvisning til, at konkurrencen nu nok skal klare ærterne. Denne konkurrence findes jo ikke i det nødvendige omfang, og jeg vil gerne spørge handelsministeren, om han tror, at ophævelsen ikke vil give anledning til pristigninger. Det vil jo være det samme som at sige, at nu er lovens virkninger aldeles udtømt, og nu er der allerede sket sådanne ajourføringer, som loven i øvrigt skulle have holdt tilbage. Jeg tror ikke, den analyse er rigtig, og når handelsministeren henviser til, at den gamle monopollovgivning dog stadig eksisterer, ja, så vil jeg mene, at denne ikke uden videre er tilstrækkelig.

Når der nu ikke mødes med et alternativ, ja, så er der jo i denne situation ikke andet at gøre end en forlængelse. Men her vil jeg nu nok sige, selv om avancebegrænsningerne vel ikke har været så generende, som man antog forud, da loven i sin tid blev vedtaget, at det er vel alligevel lovlig dristigt at foreslå den forlænget frem til 1. april 1970. I hvert fald er det mærkværdigt for mig på baggrund af de forhandlinger, der

førtes forud for lovens gennemførelse i 1967, hvor der ikke var tale om, at den kunne være gældende for en længere periode end 7 måneder. Derfor er det for mig et spørgsmål, om lovforslaget her fra forslagsstillerens side er udtryk for en ændret erkendelse, eller der bare er tale om et slag i luften og valg af en dato. For man må vel nok erkende, at der ikke kan være tale om at anvende denne lovgivning som en permanent lovgivning, dels af hensyn til de forvridninger, som loven vitterlig kan fremkalde, dels fordi vi er kommet ubekvemt langt væk fra udgangsdatoen, nemlig pris- og avanceniveauet i november 1967, som det vel nu kan knibe med at fastslå med tilstrækkelig sikkerhed i praksis. Jeg ville foretrække en forlængelse for et kortere tidsrum, så der var tid til at drøfte en effektiv afløsningslovgivning til vedtagelse i efteråret.

Med hensyn til forslaget om rationaliseringsgevinster, er jeg ikke helt sikker på, at virkningerne alt i alt bliver gavnlige og bliver det, man ønsker. Der er noget rationaliseringsfjendtligt og noget maskinstormeragtigt over det, og spørgsmålet er, om det ikke ville fjerne incitamentet til rationaliseringer aldeles, hvis det blev gennemført. Mon ikke en deling af gevinsten — jeg vil ikke sige, at den skal være fifty-fifty eller nævne nogen anden brøk — ville være mere i overensstemmelse med virkeligheden? Det er vistnok en fremgangsmåde, som ikke er monopoltilsynet aldeles ubekendt.

Jeg kan derimod uden forbehold tiltræde forslaget, som er indeholdt i lovforslaget om ændring af loven om vejledende priser m. v., og som giver monopoltilsynet adgang til at gribe ind i prissænkende retning over for vejledende priser. Denne lov er der aldeles ingen grund til at lade løbe ud, og jeg forstod da også på handelsministeren, at han overvejede en forlængelse af den, eventuelt i ændret form.

Ja, der er forskellige ting om disse loves praktisering og deres virkninger, som jeg gerne vil have oplyst i udvalget, hvor vi vil medvirke med velvilje. Men prisproblematikken har jo en nær forbindelse med den økonomiske situation, og jeg kan ikke tilbageholde et spørgsmål til regeringens repræsentanter: tror regeringen efterhånden virkelig selv på sine økonomiske teorier?